

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Niepełnosprawność intelektualna – wybrane zagadnienia, PG_00150033						
Kierunek studiów	Pedagogika specjalna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2028/2029		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	4	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	7	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot	dr hab. Dorota Krzemińska					
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		70.0	100
Cel przedmiotu	Prezentacja wybranych zagadnień dotyczących zjawiska niepełnosprawności intelektualnej oraz wyeksponowanie niektórych problemów związanych z życiem i funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnością intelektualną						

Efekty uczenia się przedmiotu	Effekt kierunkowy	Effekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[E.11.W.3] Zna i rozumie psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; genezę niepełnosprawności intelektualnej; podstawy diagnostyki; psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej	[15558] [E.11.W.3] Zna i rozumie psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; genezę niepełnosprawności intelektualnej; podstawy diagnostyki; psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej, krytycznie odnosi się do praktyk diagnozowania i opisu osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście ich oddziaływania na sytuację tożsamościową	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[E.11.K.2] Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	[15748] [E.11.K.2] Jest gotów do wykorzystania zdobytej wiedzy do analizy zdarzeń pedagogicznych	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[E.11.K.1] Jest gotów do autorefleksji nad rozwojem zawodowym;	[15747] [E.11.K.1] Jest gotów do autorefleksji nad rozwojem zawodowym;	[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[E.11.U.4] Potrafi analizować kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności intelektualnej; określać jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym rolę czynników społeczno-kulturowych; prezentować strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych; analizować partycypację społeczną jako legitymizację praw osób z niepełnosprawnością intelektualną	[15671] [E.11.U.4] Potrafi analizować kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności intelektualnej; określać jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym rolę czynników społeczno-kulturowych; prezentować strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych; analizować partycypację społeczną jako legitymizację praw osób z niepełnosprawnością intelektualną	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[E.11.W.4] Zna i rozumie kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności intelektualnej; uwarunkowania jakości życia osób z niepełnosprawnością intelektualną – rolę czynników społeczno-kulturowych; strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych; zasady partycypacji społecznej jako legitymizacji praw osób z niepełnosprawnością intelektualną	[15559] [E.11.W.4] Zna i rozumie kulturowe i społeczne aspekty niepełnosprawności intelektualnej; uwarunkowania jakości życia osób z niepełnosprawnością intelektualną – rolę czynników społeczno-kulturowych; strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych; zasady partycypacji społecznej jako legitymizacji praw osób z niepełnosprawnością intelektualną	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
Efekty uczenia się przedmiotu	[E.11.W.2] Zna i rozumie medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; etiologię niepełnosprawności intelektualnej; obrazy kliniczne jednostek chorobowych, w tym genowych i chromosomowych, związanych z niepełnosprawnością intelektualną; współczesne teorie interwencji i rehabilitacji medycznej oraz medyczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej	[15557] [E.11.W.2] Zna i rozumie medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną; etiologię niepełnosprawności intelektualnej; obrazy kliniczne jednostek chorobowych, w tym genowych i chromosomowych, związanych z niepełnosprawnością intelektualną; współczesne teorie interwencji i rehabilitacji medycznej oraz medyczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej oraz krytycznie się do nich odnosi w kontekście ich przeniesienia na pole codziennych praktyk edukacyjnych i wspierających	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	Fenomen niepełnosprawności w kontekstach kulturowych: od freak show do twórczej aktywności osób niepełnosprawnych intelektualnie; niepełnosprawność intelektualna / osoba z niepełnosprawnością intelektualną w tekstach kultury i sztuce (np. film, teatr, twórczość literacka); wybitne postaci z niepełnosprawnością intelektualną; nowe zjawiska związane z życiem osób z niepełnosprawnością intelektualną: np. media, świat mody a emancypacja i empowerment; współczesne osiągnięcia i ustalenia w obszarze badań i wiedzy naukowej a nowe reprezentacje niepełnosprawności intelektualnej konfrontacja dawnej i współczesnej wiedzy o wybranych jednostkach nozologicznych (np. zespół Downa, zespół Williamsa, zespół Seckela); niepełnosprawność intelektualna i problematyka dotycząca życia osób z niepełnosprawnością intelektualną w interpretacjach wybranych koncepcji spoza pedagogiki specjalnej.		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	egzamin ustny	51.0%	50.0%
	prezentacja, projekt, referat, raport	51.0%	50.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Borowska Beszta B. Niepełnosprawność w kontekstach kulturowych i teoretycznych. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2012 Brodnick W. A. Choroba psychiczna w świadomości społecznej. Oficyna Naukowa, Warszawa, 2000, Krzemińska D. Festiwal Akcept w kontekście karnawału M. Bachtina. Rzecz o dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną w lokalnych inicjatywach kulturalno-edukacyjnych [w:] Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej 24 / 2016, s. 36-59 Jestem. Rozważania o asertywności osób z niepełnosprawnością intelektualną. Praca zbiorowa. Centrum Metodyczno Pomocy Psychologiczno Pedagogicznej, Warszawa, 2006 Krause A. Człowiek niepełnosprawny wobec przeobrażeń społecznych. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2005 Krause A., Integracyjne złudzenia ponowoczesności. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2001 Krzemińska D. Dorota Krzemińska, Iwona Lindyberg. Wokół dorosłości z niepełnosprawnością intelektualną. Teksty rozproszone. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2012 Krzemińska D.. Mam wrażenie, że Anieli niosą mnie wszędzie. Karol Nahlik w (nietypowej) refleksji [w:] Niepełnosprawność. Półrocznik naukowy Nr 9 /2013 Rzeźnicka Krupa J. Oswajanie rzeczywistości realizm i magia w twórczości literackiej Aliny Domnicz [w:] Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej Nr 32 Rzeźnicka Krupa J. Sztuka zaangażowana: społeczno-kulturowe aspekty dorosłości osób z niepełnosprawnością w kontekście projektu Więcej niż teatr Instytutu im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu [w:] Niepełnosprawność. Dyskursy pedagogiki specjalnej Nr 24 Skowera M. Człowiek w kolekcji. Przypadek ludzkich monstrów; http://www.polisemia.com.pl/numery-czasopisma/12013/czowiek-wkolekcji?tmpl=system%2Fapp%2Ftemplates%2Fprint%2F&showPrintDialog ; pobranie 24.03.2019 Sobolewska A. Cela. Odpowiedź na zespół Downa. WAB, Warszawa, 2002 Stępnik G. Freak show w pułapce ideaologii; www.dwutygodnik.com/artykul/5583-freak-show-w-pulapce-ideologii.html ; pobranie 24. 03.2019 Stratford B. Zespół Downa. Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. PZWL, Warszawa, 1993 Wlazło M. Proste myśli, trudne słowa. Z perspektywy socjopedagogicznej o wizerunku osób z niepełnosprawnością intelektualną w literaturze pięknej. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków, 2013 Zakrzewska Manterys E. Upośledzeni umysłowo. Poza granicami człowieczeństwa. Wyd. UW, Warszawa, 2010 Zespół Downa w XXI wieku. Praca zbiorowa. Wyd. Stowarzyszenie Rodzin i Opiekunów Osób z Zespołem Downa Bardziej Kochani, Warszawa, 2013	
	Uzupełniająca lista lektur	Goffman E. Piętno. Rozważania o zranionej tożsamości. GWP, Gdańsk, 2005 Rzeźnicka - Krupa J. Społeczne ontologie niepełnospraności. Ciało, tożsamość, performatywność. "Impuls", Kraków, 2019	
	Adresy eZasobów	Adresy na platformie eNauczanie:	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania			
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		